

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Ενότητα 7: Σημασιολογική αλλαγή

Γαλαντόμος Ιωάννης

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1. Σκοποί ενότητας	4
2. Περιεχόμενα ενότητας.....	4
3. Έννοιες – Λέξεις κλειδιά.....	4
4. Θεωρητικό πλαίσιο	5
5. Είδη σημασιολογικής αλλαγής.....	5
6. Μηχανισμοί σημασιολογικής αλλαγής.....	6
7. Βιβλιογραφικές αναφορές	6

1. Σκοποί ενότητας

- Εξοικείωση με τη φύση της σημασιολογικής αλλαγής
- Εξοικείωση με τα είδη της σημασιολογικής μεταβολής
- Εξοικείωση με τους βασικότερους μηχανισμούς σημασιολογικής αλλαγής

2. Περιεχόμενα ενότητας

- Θεωρητικό πλαίσιο
- Είδη σημασιολογικής αλλαγής
- Μηχανισμοί σημασιολογικής αλλαγής

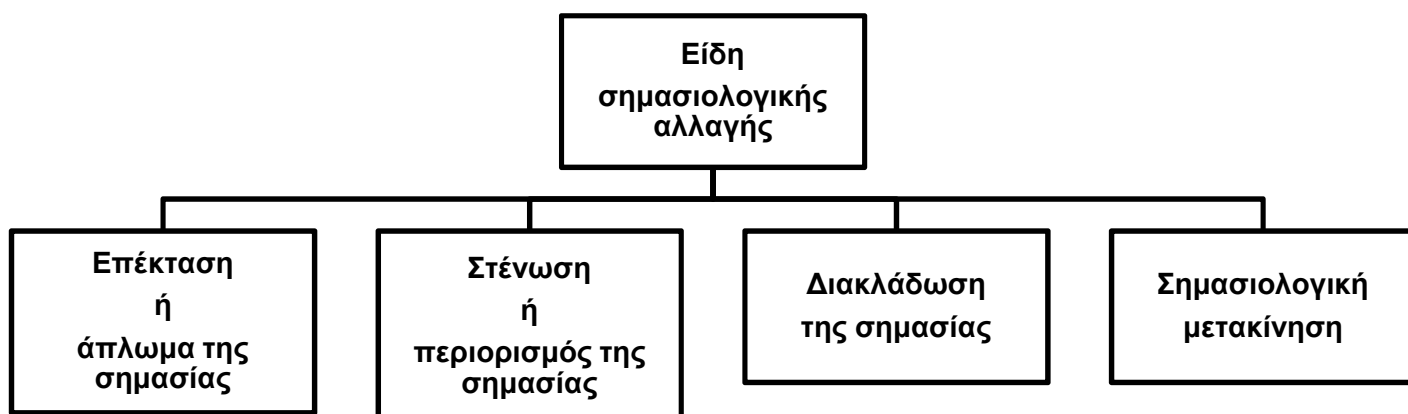
3. Έννοιες – Λέξεις κλειδιά

- Η σημασιολογική μεταβολή είναι δύσκολα ερμηνεύσιμη
- Επέκταση ή άπλωμα της σημασίας, στένωση ή περιορισμός της σημασίας, διακλάδωση της σημασίας, σημασιολογική μετακίνηση
- Μεταφορά, ευφημισμός, υπερβολή, παρεμβολή

4. Θεωρητικό πλαίσιο

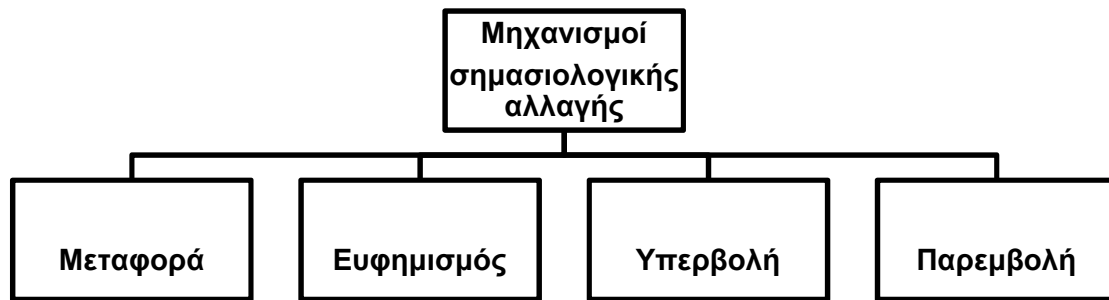
- Η σημασιολογική αλλαγή ανήκει στις λιγότερο καλά ερμηνεύσιμες γλωσσικές μεταβολές.
- Οι γενικές αρχές που σχετίζονται με τη σημασιολογική αλλαγή δεν είναι ρητά διατυπωμένες.
- Η δυσκολία αυτή σχετίζεται με τον μεγάλο αριθμό λέξεων μιας γλώσσας και τις συνεπακόλουθες σημασίες αυτών των λέξεων
- Οι μεταβολές στον σημασιολογικό τομέα γίνονται άμεσα αντιληπτές, κυρίως όταν διασώζονται κειμενικές μαρτυρίες από διαφορετικές ιστορικές περιόδους μιας γλώσσας
- Οι σημασιολογικές μεταβολές επηρεάζουν όχι μόνο μεμονωμένες λέξεις, αλλά και τα μορφολογικά στοιχεία, τα λεξικά σύνολα ή και τα σημασιολογικά πεδία μιας γλώσσας (Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004).

5. Είδη σημασιολογικής αλλαγής

- **Επέκταση ή άπλωμα σημασίας:** μια λέξη αποκτά πρόσθετες σημασίες
- **Στένωση ή περιορισμός της σημασίας:** μια λέξη αναφέρεται μονάχα σε ένα τμήμα της αρχικής σημασίας
- **Διακλάδωση της σημασίας:** μια λέξη αποκτά και νέα σημασία που κατά κάποιον τρόπο συνδέεται με την αρχική σημασία
- **Σημασιολογική μετακίνηση:** μια λέξη χάνει την αρχική της σημασία και αποκτά μια εντελώς καινούργια σημασία.

6. Μηχανισμοί σημασιολογικής αλλαγής

- **Μεταφορά (metaphor):** μια λέξη αποκτά ένα νέο αντικείμενο αναφοράς, το οποίο εν μέρει συνδέεται με το αρχικό
- **Ευφημισμός:** η χρήση μιας λέξης αντί μιας άλλης προκειμένου να αποφευχθούν οι αρνητικές συνδηλώσεις που τη συνοδεύουν
- **Υπερβολή:** κάποιες λέξεις εκφράζουν το ίδιο νόημα, αλλά με μεγαλύτερη εκφραστική δύναμη
- **Παρεμβολή:** σε ένα ζεύγος παρόμοιων λέξεων ή ομωνύμων, η μια λέξη πιθανόν να υποστεί κάποιας μορφής σημασιολογική μεταβολή προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση ανάμεσα στις δύο σημασίες (Καραντζόλα & Φλιάτουρας, 2004)

7. Βιβλιογραφικές αναφορές

Καραντζόλα, Ε., & Φλιάτουρας, Α. (2004). *Γλωσσική Αλλαγή*. Αθήνα: Νήσος.